

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet		
Kommunestyret		

Trondheimsregionen, samarbeidet i valgperioden 2007 - 2011, aktuelle utfordringer for neste valgperiode.

Rådmannens forslag til innstilling:

Gjennomføring av vedtak 27.02.2009 i Trondheimsregionen-regionrådets og etterfølgende vedtektsendringer har videreutviklet Trondheimsregionen til et viktig og nødvendig samarbeidsorgan. Formålet er å styrke Trondheimsregionens utvikling i en nasjonal og internasjonal konkurransesituasjon og å ivareta en positiv utvikling av deltakerkommunene, i samspill med Trøndelag og Midt-Norge.

Kommunestyret i Stjørdal kommune viser til saksframleggets del B som utgangspunkt for videreføring av samarbeidet i valgperioden 2011-15.

Til formannskap, komiteer, nemnder:

Vedlegg 1: Notat evaluering 2007

Vedlegg 2: Særutskrift, Samarbeidsutvalget for Trondheimsregionens vedtak, sak 05/09 i møte 27.02.2009. Vedtaket er i samsvar med behandling i alle kommunene

Vedlegg 3: Årsmelding for Trondheimsregionen 2010

Til kommunestyret:

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Sammendrag:

Saksopplysninger

Gjeldende vedtekt for Trondheimsregionen fastsetter følgende i §3, Forankring:

”Kommunestyrene behandler en sak om samarbeidet i Trondheimsregionen i slutten av hver valgperiode. Saken med vedtak tas opp av nytt kommunestyre i starten av valgperioden. Ut fra evaluering av perioden skal saken drøfte hva som er de viktigste aktuelle utfordringene regionen står overfor og hvordan arbeidet skal legges opp for å møte disse.”

Før valget i 2007 ble det gjennomført en intervjuundersøkelse blant de valgte medlemmene i Trondheimsregionen, se vedlegg 1. Undersøkelsen ga et meget nyttig utgangspunkt for utvikling av samarbeidet i Trondheimsregionen. Det ble gjennomført en omfattende prosess i etterkant av evalueringen, forslag til endringer ble lagt fram i Trondheimsregionens møte 05.12.2008. Saken ble så sendt til alle kommunestyre med likelydende saksfremlegg, vedlegg 2. Kommunene sluttet seg til, og Trondheimsregionen vedtok endringene i møte 27.02.2009, etterfulgt av vedtektsendringer som ble vedtatt i møte 24.04.2009.

Denne omfattende runden ligger så pass nært tilbake i tid at det etter drøfting i rådmannsforum og i eget ordførermøte ikke anses å være hensiktsmessig å igangsette tilsvarende evaluering nå.

Under gjennomgås endringer som faktisk er gjort i henhold til vedtaket 27.02.2009. Så belyses utfordringer framover med utgangspunkt i først og fremst utviklingsplanen, næringsplanen og interkommunal arealplan (IKAP).

Gjennomgang av endringsvedtaket i 2009 og realiseringen av dette:

Under er endringspunkter i vedtaket beskrevet, gjennomføring er angitt *med kursiv*.

- Det politiske flertallet i den enkelte kommune, ved ordføreren, skal forvalte kommunens stemmerett. Konsensusprinsippet legges til grunn.
Dette er gjennomført.
- Kommunene i Trondheimsregionen velger leder og nestleder blant ordførerne. Leder og nestleder utgjør arbeidsutvalget.
Gjennomført med videreføring: AU er gitt en klarere funksjon gjennom formelle saksinnkallinger/protokoll. Det er fastsatt at arbeidsutvalget har inntil 4 ordførere som medlemmer og AU er gitt hastevedtaksfullmakt. Det fastsettes i ny vedtekt at AU innstiller til Trondheimsregionen i saker av prinsipiell karakter.
- Rådmannsutvalget og Trondheimsregionen samordnes. Saker som krever beslutning om handling/ressursbruk skal skje på grunnlag av saksframlegg utarbeidet av sekretariatet eller andre på oppdrag, framlagt av rådmannsutvalget ved leder. Saker som eventuelt krever beslutning i kommunestyre/formannskap må deretter sendes disse for tiltredelse.
Gjennomført med videreføring: Ved ansettelsen av daglig leder ble det fastsatt at daglig leder har ansvaret for å legge fram saker til rådmannsforum, AU og Trondheimsregionen-regionrådet, herunder forslag til vedtak/innstilling. Videre er det fastsatt som praksis at leder for rådmannsforum er rådmannen i den kommunen som har ordføreren som leder for Trondheimsregionen-regionrådet. Det er gjennomført at sekretariatet utarbeider felles saksfremlegg som behandles i alle kommunene i prinsipielle saker.
- Arbeidet i Trondheimsregionen-regionrådet og Intensjonsavtalen om interkommunalt samarbeid i rådmannsforum samordnes. (Begrunnelsen for dette var at det tidligere var rådmannsforum et selvstendig organ som hadde hatt ansvar for interkommunalt

tjenestesamarbeid.)

Gjennomført. Det er imidlertid gitt klare signaler om at tjenestesamarbeid ikke er Trondheimsregionens primæroppgave.

- Sekretariatet tilknyttet rådmannsutvalget ved leder (Iflg. tidligere praksis var dette rådmannen i Trondheim). Trondheim kommune administrerer sekretariatet på vegne av medlemskommunene.
Oppfølging: Trondheim kommune som vertskommune formaliseres i pågående vedtektsendring. Det er vektlagt at vertskommunen ikke skal ha særskilt instruksjonsmyndighet i forhold til sekretariatet. Det legges derfor til grunn at daglig leder er administrativt ansvarlig for Trondheimsregionens virksomhet, og at Trondheimsregionen-regionrådet er styre for virksomheten.
- Sekretariatsfunksjonen/oppfølging av rådmannsutvalget styrkes ved at samlet ressurs økes fra ca 0,4-0,5 årsverk i 2008 til minimum 1 årsverk fra 2009. Prosjektaktiviteten økes fra ca 1,9 årsverk i 2008 til ca 2,5-3 årsverk til prosjektrettet arbeid.
Oppfølging: Gjennomført, med noe forsinkelse: Daglig leder tiltrådt i 1/1 stilling fra februar 2010. I løpet av 2010 er det tilsatt til sammen 2 årsverk i prosjekt. I tillegg er det etablert ressurser for ytterligere innsats i relevante prosjekt.
- Finansiering skjer ved at medlemskommunene betaler en nærmere fastsatt årlig kontingent, samt ved støtte av Sør-Trøndelag fylkeskommune.
Gjennomført i tilknytning til vedtatte utviklingsplaner. Kommunale tilskudd er fastsatt i alle kommunenes økonomiplaner. Fordelingsmodellen er at Trondheim kommune bidrar med 2 mill kr og de øvrige kommunene bidrar samlet med tilsvarende beløp: 50% flatt fordelt og 50% vektet i forhold til folketall. Det ble gjort en modifisering når Rissa og Leksvik ble medlemmer. Samtidig ble det avklart endelig i desember 2010 at Sør-Trøndelag fylkeskommune avsetter 0,5 mill kr til utviklingsprosjekt og 2,8 mill kr i næringsfond, forutsatt 50 % kommunal medfinansiering.
- Samarbeidet gis navnet: Trondheimsregionen – samarbeid for utvikling.
Som engelskspråklig undertittel på skriftlige dokumenter benyttes i tillegg: Trondheim Region - cooperation for development.
Oppfølging: Logo som angitt ble utarbeidet og tatt i bruk. Imidlertid har tillegget "samarbeid for utvikling" ikke etablert seg, og har stort sett falt ut. Nå pågår drøfting om samlet grafisk profil og logo foreslås forenklet til bare Trondheimsregionen. Det er fokus på å synliggjøre og forbede internettportalen www.trondheimsregionen.no.

Andre tema som har vært drøftet i tidligere evaluering av Trondheimsregionen:

- Ett av de temaene som kom dårligst ut i evalueringen i 2007 var formidling/informasjon om Trondheimsregionens arbeid til de øvrige formannskaps- og kommunestyremedlemmer, både før og etter møtene.
I praksis har det vist seg vanskelig å etablere informasjonsrutiner i hver enkelt kommune. Hjemmesiden til Trondheimsregionen har blitt tilrettelagt slik at alle politikere lett skal finne møteinnkallinger og referat etc. Samtidig har sekretariatet vektlagt grundige referat fra møtene. Fra høsten 2010 er det etablert komplett e-postregister for alle kommunestyre-/bystyrepolitikere og sekretariatet har sendt direkte nyhetsbrev til alle etter hvert møte i Trondheimsregionen.
- Kontakt med media har vært drøftet i flere sammenhenger, med ulike ambisjonsnivå.
Det er nå systematisk kontakt med media i om møtevirksomheten. Tilsatt kommunikasjonsrådgiver bidrar i dette.

- Implementering av rikspolitikere i Trondheimsregionens virksomhet har vært drøftet uten at det har vært avklarte ambisjoner om dette.

Dette er i liten grad fulgt aktivt opp.

B. De viktigste aktuelle utfordringene som Trondheimsregionen står overfor framover

Felles mål vedtatt i alle kommunestyrer/bystyret og fylkestinget er utgangspunktet

De ti kommunene som samarbeider i Trondheimsregionen har i løpet av 2010 etablert enighet om felles mål for både arealutvikling og næringsutvikling. Felles retningslinjer for arealbruk og mål for næringsutvikling er vedtatt i alle kommunestyrer/bystyret og fylkestinget. Dette innebærer at vi har etablert en felles politikk i Trondheimsregionen, basert på gjensidig tillit og raushet.

Avklaringene gir fortrinn både for å utvikle regionen og å ta vare på miljø- og naturressurser. Dette er de viktigste pilarene å videreutvikle samarbeidet ut fra.

Organisasjonsform

Trondheimsregionen har valgt å organisere sitt samarbeid i byregionen tett koblet mot kommunenes styringsorganer. Det samarbeides ut fra kommuneloven, og det er ikke etablert eget selskap, i motsetning til for eksempel Bergen og Stavanger. Det legges til grunn at vi viderefører denne organisasjonsformen og vektlegge de styrkene som dette gir. Eksempelvis at vi kan etablere felles vedtak slik det er gjennomført i næringsplanen og IKAP. Samtidig skal vi styrke kontakten mot øvrige samfunnsaktører i nærings samarbeidet. Det etablerte næringsrådet for å realisere næringsplanen er en viktig arena, med samhandling mellom kommunene/fylkeskommunen, næringslivet og FoU-miljøene.

Utviklingsplan gir ressursmessige rammer og angir prioritering av programområder.

Trondheimsregionen er avhengig av langsiktig avklaring av ressursbruk til virksomheten, derfor er det en forutsetning at kommunene forankrer sin deltakelse i samarbeidet i økonomiplanen med 4-årsperspektiv. Det er uttrykt enighet i Trondheimsregionen om at dagens ressurstilgang fra kommunene til samarbeidet er et riktig nivå, og at dette nivået skal holdes framover. De kommunale midlene utløser tilsvarende bevilgninger fra fylkeskommune og fylkesmann som gir Trondheimsregionen en årlig totalramme på ca 8 mill kr i årene framover. Det er et utgangspunkt i næringsrådet at midlene fra kommunene/fylkeskommunen også bør generere midler/innsats fra næringsliv og FoU-miljøene, og at dette følges opp i 2012. Fondsoverførte midler fra 2010 styrker det økonomiske grunnlaget ytterligere, jf. årsmeldingen for 2010.

Utviklingsplanens programområde 1: Strategisk næringsutvikling

Mål: Gjennom å realisere mål og strategier i vedtatt strategisk næringsplan for Trondheimsregionen skal Trondheimsregionen sammen med næringslivet og kunnskapsmiljøene forene hjernekraft og handlekraft slik at dette gir vekst og ytterligere attraktivitet for regionen og landsdelen.

Det legges opp til at dette blir hovedsatsingsområdet for Trondheimsregionen framover, og at den etablerte organisasjonen med samhandling mellom offentlig sektor, næringslivet og FoU skal videreføres som utgangspunkt for dette. Det er avgjørende at vi klarer å ta vare på entusiasmen, utviklingsengasjementet og kontaktnettet som er etablert i utarbeidingen av strategisk næringsplan samtidig som vi iverksetter konkrete handlinger som holder retningen i forhold til strategiene. Dette utvikles gjennom årlige handlingsplaner med god involvering i prosessene.

Det viktigste fundamentet for satsingen framover er vårt største fortrinn sammen med at vi har en stor by i regionen. Kommunene har ulike fortrinn og dette gir grunnlag for vår felles styrke.

Utviklingsplanens programområde 2: IKAP og andre utviklingsoppgaver

Mål: Trondheimsregionen skal med utgangspunkt i vedtatte retningslinjer i IKAP ivareta at regionen skal tilby attraktive nærings- og boligarealer samt effektiv infrastruktur – tilpasset morgendagens behov og utfordringer. Trondheimsregionen skal være rollemodell for attraktivt og bærekraftig regionalt utbyggingsmønster.

I den interkommunale arealplanen har vi etablert samarbeid om å fordele vekst mellom kommunene og få rett virksomhet på rett plass, herunder avklart store regionale næringsarealer. Vi skal gjøre en ny vurdering av framtidige næringsområder når vi vet mer om hvor framtidig godsterminal for jernbanen og eventuelle nye havneanlegg vil komme. Det blir en betydelig oppgave for Trondheimsregionen å se dette i sammenheng for å styrke regionens konkurransevne.

En annen stor utfordring er å sikre tilstrekkelig gjennomføringskraft for rask realisering av regionens store næringsarealer. Dette må Trondheimsregionen bidra til, sammen med de aktuelle kommunene.

Trondheimsregionen er politisk referansegruppe for samferdselsprosjekt i byregionen. Det kan vurderes om Trondheimsregionen skal bidra tyngre, samordnet med andre regionale aktører, i påvirkningsprosesser mot sentrale organ. En stor andel av riksvegnettet forvaltes nå av fylkeskommunene. Andre regionsamarbeid har etablert påvirknings og/eller gjennomføringsselskap for å realisere sine vegprosjekt, det er så langt ikke etablert tilsvarende engasjement i Trondheimsregionen.

Utviklingsplanens programområde 3: Profilerings/kommunikasjon/påvirkning

Mål: Trondheimsregionen skal bli bedre kjent og hensynstatt gjennom å framstå utad og innad som et dynamisk samarbeid for å skape positiv utvikling i regionen. Fokus skal være strategisk næringsutvikling ut fra regionens store fortrinn, attraktivitet, arealutvikling og å styrke regionens totale rammebetingelser for utvikling.

Det er bred enighet om at markedsføring skal framheves som satsingsområde videre framover, og at dette samkjøres med framdriften i næringsplanen. Det forutsettes at det må foreligge en god portalløsning/mottaksapparat på internettsiden både i forhold til gründere/studenter, næringslivet og andre interesserte før tunge markedsføringstiltak igangsettes.

Påvirkningsarbeid har så langt ikke vært et stort arbeidsfelt for Trondheimsregionen, jf. også kommentarer over angående samferdselssaker. Det er viktig å se en eventuell slik satsing i forhold til andre regionale aktører, samspill er en forutsetning. En skal ikke se bort fra at Trondheimsregionen kan spille en viktigere rolle i påvirkningsarbeid mot sentrale aktører dersom vi lykkes med å tydeliggjøre Trondheimsregionen som ”merkevare”.

Utviklingsplanens programområde 4: Ledelse/sekretariat/samarbeid

Mål: Trondheimsregionen skal videreutvikles som et effektivt og målrettet samarbeid forankret til kommunens politiske og administrative ledelse, og i samhandling med andre samfunnsutviklere.

Selv om sekretariatsfunksjonen er beskjedne i forhold til andre storbyregioner, anser vi at den har kommet på et tilstrekkelig nivå i forhold til ambisjonene i vedtaket i 2009, og at vi skal prioritere prosjektrettet virksomhet. Ledelse og styringsdokumenter/rapportering skal operasjonaliseres mest mulig effektivt.

Trondheimsregionen kan ivareta iverksetting og tilrettelegging av tjenestesamarbeidsordninger for aktuelle kommuner når dette er naturlig. Det er signalisert i Trondheimsregionen-regionrådet i flere sammenhenger at tjenestesamarbeid ikke er et hovedanliggende og at vi er bevisst på at vi ikke skal utfordre de overlappende regionenes etablerte tjenestesamarbeid.

Erfaringer med samhandlingsreformen viser at det etableres tjenestesamarbeid i Værnesregionen, Orkdalsregionen og Fosenregionen. Randkommunene rundt Trondheim gjenstår, og det er ikke unaturlig om Trondheimsregionen kan bistå som organisatorisk ramme for å initiere og etablere tjenestesamarbeid i disse kommunene. Det forutsettes at slike samarbeid ivaretas gjennom egen organisering når de er over i driftsfase.

Vurdering

Stjørdal har siden forløperen til dagens Trondheimsregionen, Samarbeidsutvalget for Trondheimsregionen ble etablert for mange år tilbake, deltatt i dette regionsamarbeidet. Trondheimsregionen har de senere år fått en stadig viktigere rolle ikke minst som følge av en sterk satsing på samarbeidet fra Trondheim kommunes side. Det er etablert et fast sekretariat og aktiviteten har vært høy.

Forholdet og arbeidsdelingen til det andre viktige interkommunale samarbeidet Stjørdal er sentral i, Værnesregionen, har gått forbausende greit og rådmannen har ikke opplevd problematiske saker i forhold til det å delta i to regionsamarbeid. Stjørdal er en del av Trondheimsregionen og samarbeidet innen næringsutvikling, samferdsel, overordna planlegging mv er av stor nytte for oss.

Stjørdal har som kommunikasjonsknutepunkt og vertskapskommune for Værnes og som den største kommunen utenom Trondheim, en viktig rolle i regionsamarbeidet og det er etter rådmannens rolle viktig at kommunen utøver den muligheten og oppgaven på en god måte. Samarbeidet om IKAP, befolkningsprognoser, logistikknutepunkt og næringsarealer har vært og vil være viktig framover for kommunen. Gjennom samarbeidet får vi tilgang til økt kompetanse og mulighet til samarbeid om felles saker til beste for regionen.